

SVENSKT NÄRINGSLIV

Högskolepejl

Högskolestudenters etablering på arbetsmarknaden

SVENSKT NÄRINGSLIV

SEPTEMBER 2025

Förord

Sverige står inför stora samhällsutmaningar. Arbetsmarknaden förändras, många saknar egen försörjning och samtidigt råder kompetensbrist.

Ett av fyra rekryteringsförsök bland Svenskt Näringslivs medlemsföretag misslyckas helt på grund av att det inte finns medarbetare med rätt kompetens att rekrytera. 70 procent av företagen tycker att det är svårt eller mycket svårt att rekrytera till positioner som kräver högskoleutbildning. Kompetensbristen försvårar klimat-omställningen, inte minst enligt stora delar av industrin och samhällsbyggnadssektorn. Utmaningarna att hitta rätt kompetens finns i hela landet, i samtliga branscher och i alla typer av företag. Och nu befinner vi oss också i en lågkonjunktur med en hög arbetslöshet. Näringslivets behov av vass kompetens ställer krav på hög kvalitet och relevans i den högre utbildningen.

När det kommer till högskolans relevans utgår dimensioneringen i Sverige från studenternas efterfrågan, snarare än arbetsmarknadens behov. Även om det finns många goda lärande exempel på universitet och högskolor som är duktiga på samverkan med näringslivet så saknar Sverige strukturer för arbetsmarknadsinflytande på systemnivå. Det begränsar företagets möjligheter att påverka dimensionering, innehåll och format, vilket riskerar att göra högskoleutbildningarna mindre relevanta. Detta är kontraproduktivt både för studenterna, som får det svårare att etablera sig på arbetsmarknaden, och för företagen, som har svårt att hitta kompetens.

Därför presenterar Svenskt Näringsliv Högscolepejl, som är en sajt för att visa olika högskoleutbildningars relevans på arbetsmarknaden. Högscolepejl visar etablering och medianinkomst för olika högskoleutbildningar vid universitet och högskolor, ett och tre år efter examen. Syftet är bland annat att studenter ska kunna göra

medvetna val genom att kunna se etablering och medianinkomst för olika utbildningar och inriktningar vid universitet och högskolor.

Inför lanseringen av Högscolepejl har Svenskt Näringsliv också uppdragit åt analysföretaget Ungdomsbarometern att sammanställa de data avseende etablering som presenteras på Högscolepejl i rapportform, samt placera dessa i en kontext

utifrån hur unga själva tycker att arbetsmarknaden spelar in vid val av högre utbildning. Resultaten från detta arbete presenteras i denna rapport, som vänder sig både till den som står i begrepp att välja utbildning och till den som är intresserad av utvecklingen inom svensk högre utbildning.

Ulrika Wallén

Policyexpert, högskolepolitik och kompetensförsörjning, Svenskt Näringsliv

Nyckelresultat:

1**Stora skillnader i etablering mellan olika utbildningar**

Skillnaderna i etableringsgrad är fortsatt stora mellan olika utbildningar och examina. Det är därför angeläget att blivande studenter informeras om arbetsmarknaden inför studievelet. Dessa skillnader är inte oväntade, då liknande resultat iakttagits tidigare år, men det är återigen viktigt att poängtera att en högre utbildning i sig inte är garanterar goda arbetsmarknadsutsikter.

2**Fortsatt högst etableringsgrad bland yrkesexamina**

De utbildningar som har högst etableringsgrad är övervägande yrkesexamina, där det i genomsnitt är 88% som är etablerade på arbetsmarknaden inom tre år efter examen. Särskilt starkt går examina mot arbete inom välfärdssektorn samt STEM-ämnena, exempelvis barnmorskeexamen och ingenjörsexamina.

3**Små variationer i etableringsgrad över tid, med vissa undantag**

Årets Högskolepejl tar ett fördjupat grepp om etablering inom olika examina över tid. Överlag är förändringarna små men i ett fåtal fall iakttas stora skillnader i etablering under den treårsperiod som analyserats. För studenter vid dessa utbildningar kan en nedgång få stora konsekvenser vilket understryker vikten av att kontinuerligt informera om det aktuella läget på arbetsmarknaden och behovet av flexibilitet i undervisningen.

4**Etableringsgraden skiljer sig åt mellan lärosäten och examina**

Det finns tydliga skillnader i etableringsgraden vid jämförelse av examinerade med likvärdiga examina vid olika lärosäten. Det är dock inte några lärosäten som utmärker sig med en genomgående hög etablering. Istället varierar lärosätenas relativa prestation både mellan olika examina, ämnesområden och inriktningar.

Inledning

I takt med att sista anmälningdagen för studier våren 2026 närmar sig är det många unga som funderar på högskoleutbildningar. För vissa har det länge varit en självklarhet att läsa vidare och funderingarna rör främst val av ämnesområde. För andra handlar det om att hitta en utbildning som känns tillräckligt intressant och relevant för att våga ta steget.

Valet av högre utbildning är präglad av utmaningar för unga. Idag introduceras ständigt nya faktorer som påverkar arbetsmarknaden. Till exempel finns en oro över att AI (Artificiell intelligens) tar en allt större del på arbetsmarknaden. Dessutom innebär det osäkra ekonomiska läget en stress hos unga, vilket bidragit till att materiell trygghet prioriteras allt högre.

Osäkerhet kring den framtida arbetsmarknadens kompetensbehov gör det relevant att fundera igenom utbildningsvalet ordentligt. Särskilt eftersom det råder stora

skillnader i etablering mellan examinerade inom olika utbildningar och ämnesområden.

Inför lanseringen av Högskolepejl 2025 har Svenskt Näringsliv återigen gett Ungdomsbarometern i uppdrag att undersöka hur arbetsmarknaden påverkar ungas val av högre utbildning, samt analysera vilka utbildningar som leder till arbete. Till detta används dels insikter från Ungdomsbarometerns återkommande studier, dels data från Statistiska centralbyrån som beställts av Svenskt Näringsliv.

Varje år samlar Ungdomsbarometern data om ungdomars syn på högre utbildning som utgör underlaget för rapportens inledande del och som visar på arbetsmarknadens roll i valet av högre utbildning. Rapportens andra del utgår från SCB-data, avseende etableringsgraden bland examinerade studenter vid olika utbildningar. Dessa data presenteras i sin helhet på Ekonomifakta. Rapporten har inte som ambition att presentera alla data eller förklara alla faktorer som kan påverka etablering utan

istället skapa insikt kring några tendenser inom området och ge underlag för en fördjupad diskussion. För dessa ändamål presenterar rapporten skillnader i utfall mellan olika utbildningar, inriktningar och lärosäten inom några av de områden som har störst relevans för näringslivet.

Tidigare år har vi bland annat tittat närmre på ingenjörsutbildningar. Med bakgrund i Skolverkets prognos över ett ökat behov av lärarutbildade, samt Svenskt Näringslivs projekt Näringslivets Skolforum, kompletteras Högskolepejl i år med en närmre analys av lärarutbildningar.

Nytt för i år är också att dataunderlaget tillåter jämförelser av data över de senaste tre åren vilket möjliggör analys av hur etableringsgraden utvecklats för olika examina över tid.

Ulrik Hoffman
Vd, Ungdomsbarometern

Ungdomsbarometern har självständigt genomfört studien och analyserat data på uppdrag av Svenskt Näringsliv.

OM STUDIENS DATA

Data i denna rapport kommer från två olika källor:

1. Kvantitativa resultat från Ungdomsbarometerns årligen återkommande enkätstudier bland cirka 17 000 15–24-åringar, i förekommande fall nedbrutna på andra grupper. Senaste aktuella data är från november 2024.
2. Registerdata från SCB och Ladokkonsortiet som innehåller etablering, examensnivå, utbildningsnivå och examensår, där etableringsgrad tre år efter examen har använts som referensmått. Aktuellt år är etableringsstatus 2023 bland de som tagit examen 2020.

Innehåll

Del 1.

Arbetsmarknadens inverkan på ungas utbildning	6
Introduktion	7
Ungas drivkrafter till vidare studier	8
Vilken information önskar unga inför studieval.	9
Platser för informationsinhämtning	12
Vikten av information för att göra ett välinformerat utbildningsval	13

Del 2.

Utbildningar som leder till arbete	14
Introduktion	15
Etableringsmåttets innebörd	16
Bearbetning av data	17
Etableringsgrad	18
Jämförelser av lärosäten	27
Avslutande reflektion	37

Del 1:

Arbetsmarknadens inverkan på ungas utbildningsval

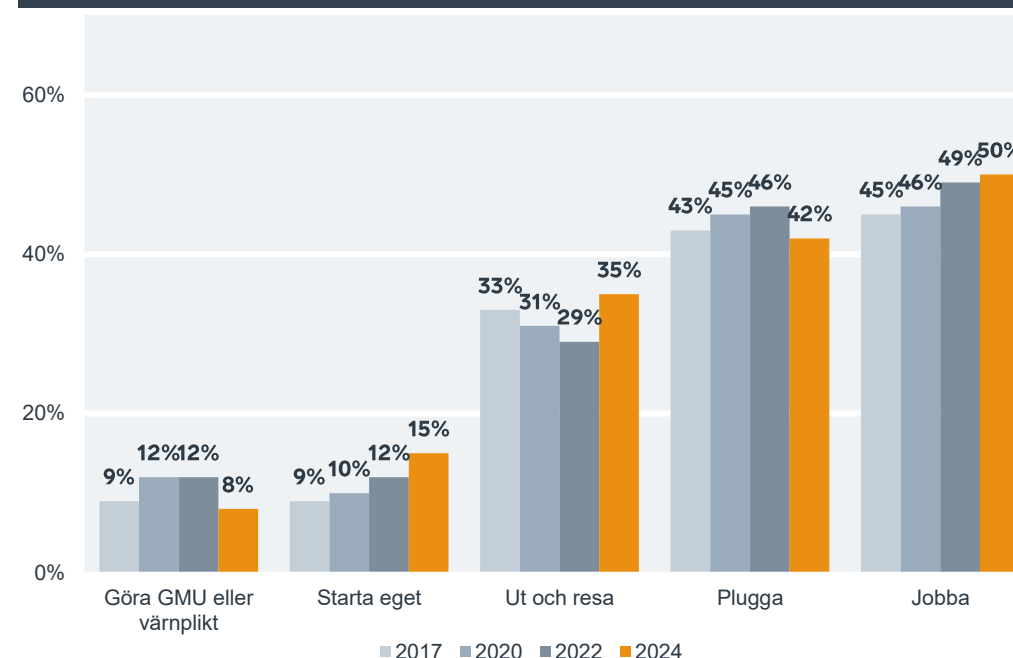

Studieintresset fortsatt stort hos unga

Studieintresset bland unga är stort. Fyra av tio gymnasieelever har planer på att läsa vidare direkt efter studenten och över åtta av tio tror att de kommer plugga inom tre år om alla utbildningsformer inkluderas. För en växande andel blir arbetsmarknaden allt viktigare, både vad gäller andelen som vill jobba direkt men det syns även bland det växande entreprenörskap vi observerar bland unga.

Andelen som säger att de helst vill läsa vidare direkt efter gymnasiet har återvänt till liknande nivåer som 2017. Samtidigt blir arbetsmarknaden en allt viktigare del av ungas framtidsplaner. En växande andel uppger att jobb lockar direkt efter examen samtidigt som entreprenörssandan växer med fler som har ett intresse för att starta eget företag. Nästan hälften av alla gymnasieelever som säger att de vill starta eget efter gymnasiet uppger att de med säkerhet även har planer på att läsa vidare inom tre år. För dessa ungdomar och studieintresserade generellt ses en högre utbildning ofta som en investering för det framtida arbetslivet.

Vad vill du helst göra direkt efter gymnasiet?

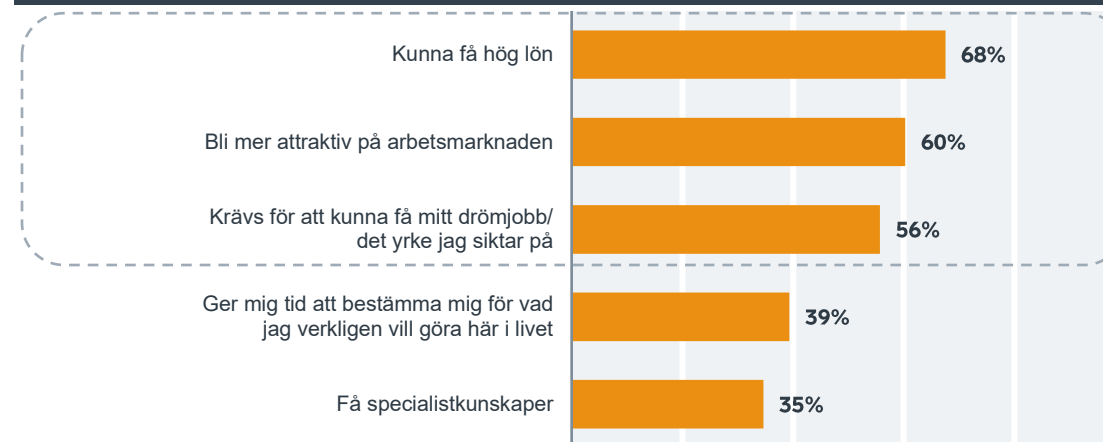
Högre studier som en investering i framtiden

Även i år är arbetsmarknadsrelaterade faktorer några av de viktigaste skälen för gymnasieelever att studera vidare – och vad de väljer att studera.

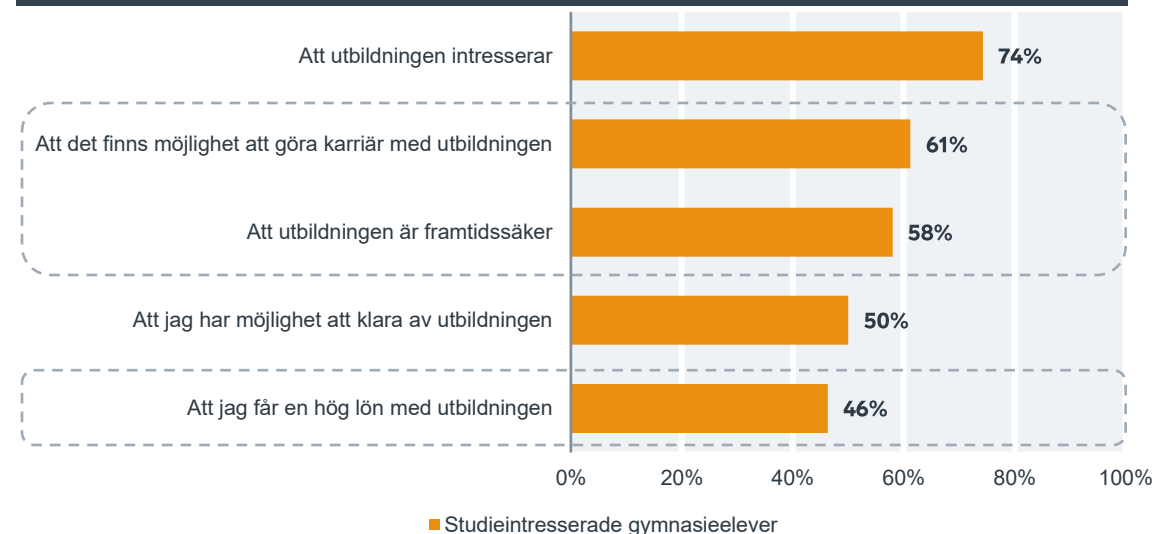
De tre viktigaste anledningarna för unga till att läsa en högre utbildning är arbetsmarknadsrelaterade. Det handlar om att kunna få en hög lön, bli mer attraktiv på arbetsmarknaden och att utbildningen krävs för att nå deras drömyrken. Detta är även faktorer som återses i vad som är viktigt vid det faktiska valet av utbildning. Intresse har länge varit det viktigaste för unga, men att utbildningen öppnar för att göra karriär och att den är framtidssäker har blivit viktigt för fler de senaste åren.

Dessa faktorer, tillsammans med en högre prioritering av arbetslöshetsfrågan politiskt bland unga, tyder på en förändrad syn på högre utbildning. I rådande ekonomiska tider blir studerande för studerandets skull något som i större grad kan ifrågasättas, medan lönsamheten i en högre utbildning blir allt mer central.

Topp 5: Vilket eller vilka är de viktigaste skälen för dig att läsa vidare?

Topp 5: Vad av följande är viktigt för dig när du ska välja en eftergymnasial utbildning?

Flervalsfråga: (överst) Vilket eller vilka är de viktigaste skälen för dig att läsa vidare? (valfritt antal svarsalternativ) - Topp 5 av 17 svarsalternativ redovisas (nederst) Vad av följande är viktigt för dig när du ska välja en eftergymnasial utbildning? – Topp 5 av 16 svarsalternativ redovisas

Filter: Studieintresserade gymnasieelever

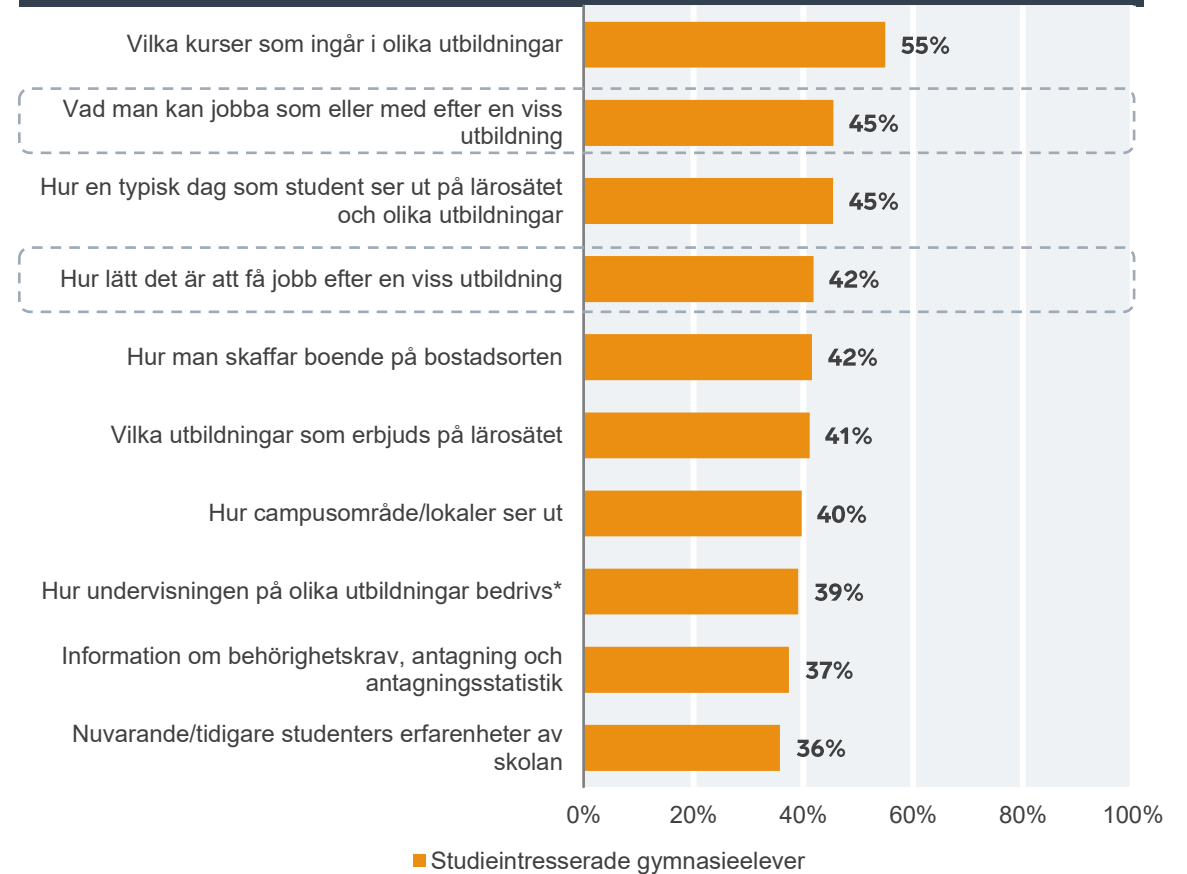
Unga efterfrågar information om arbetsmarknaden

Att arbetsmarknaden är viktig vid val av utbildning speglas i vilken information studieintresserade gymnasieelever tycker är viktigast när de står framför sitt studieval. Näst högst på listan står exempelvis att få information om är vad de kan arbeta som efter en viss utbildning.

För studieintresserade gymnasieelever är arbetsmarknaden en viktig faktor både i valet att läsa vidare och vid val av studieinriktning. Tillsammans med mer praktisk information om studietiden, såsom kursinnehåll, hur studentlivet ser ut och bostadssituationen på studieorten, söker de tydlig information om vilka jobb utbildningen kan leda till för att bättre förstå sina möjligheter efter examen och hur lätt det är att få jobb efter utbildningen.

Givet den matchningsproblematik som råder på delar av den svenska arbetsmarknaden är det av stor vikt att fler väljer utbildningar inom bristyrken. Ett sätt att åstadkomma detta, och ett syfte med Högskolepejl, är just att nå ut med information om arbetsmarknadsutsikter för olika utbildningar.

Topp 15: Vilken typ av information är viktigast för dig när du ska välja utbildning?

Flervalsfråga: Inför ditt val av utbildning, vilken typ av information är viktigast för dig att få [X]? (valfritt antal svarsalternativ) – Topp 10 av 25 svarsalternativ redovisas *Exempelvis föreläsningar, seminarier, projekt, grupparbeten

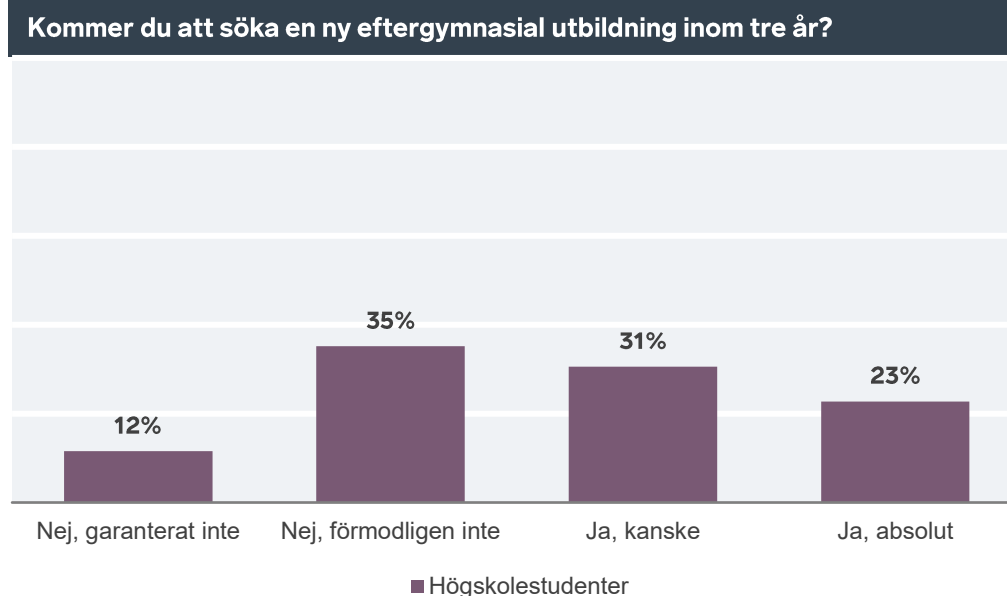
Filter: Studieintresserade gymnasieelever

Dagens studenter är också viktiga

En stor andel högskolestudenter överväger att söka en ny eftergymnasial utbildning inom tre år. Även för den som är säker på sitt val av utbildning finns en rad beslut om inriktning på studierna som kan påverka den framtida ställningen på arbetsmarknaden. Det är därför viktigt att nå ut även till högskolestudenter.

Hittills har detta kapitel fokuserat på gymnasielever eftersom valet av framtida utbildning blir mest relevant efter studenten. De är därför en viktig målgrupp att informera om arbetsmarknaden.

Högskolestudenter bör dock inte negligeras. Av de som redan studerar på högskola eller universitet är det en majoritet som anger att de förmodligen kommer att söka en ny eftergymnasial utbildning inom tre år. Detta kan inkludera allt från ett helt nytt program, till val av enskilda kurser inom en pågående utbildning. Det är därför relevant att kommunicera om framtidsmöjligheter även med de som redan valt, och läser, en eftergymnasial utbildning för att de ska kunna ta så välgrundade utbildningsbeslut som möjligt.

Fråga: Kommer du att söka en ny eftergymnasial utbildning inom tre år?

Filter: Högskolestudenter

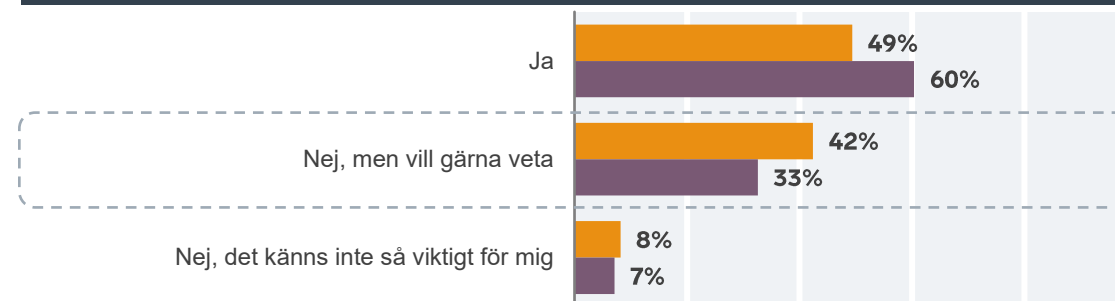
Betydelsefull men ojämn kunskap kring arbetsmarknaden bland unga

Långt ifrån alla unga anser sig ha koll på framtida arbetsmarknadsutsikter för olika utbildningar och jobb och en stor del vill veta mer. Många uppger även att de anpassar sina utbildnings- och yrkesval efter hur arbetsmarknaden förväntas se ut i framtiden men få gör det helt och hållet.

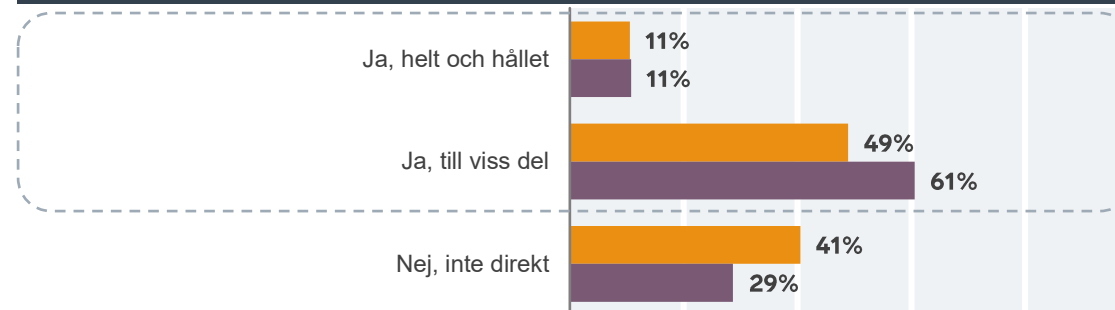
Ungefär hälften av gymnasieelever och högskolestudenter anser sig ha koll på vilka yrken och utbildningar som det kommer att behövas mer eller mindre av i framtiden, något fler bland de högskolestuderande. Det finns dock även en stor del i båda grupperna som inte anser sig ha så bra koll, men som vill veta mer - två av fem gymnasieelever och en tredjedel av högskolestudenterna. Även om många unga anser sig ha koll på sina framtidsutsikter finns ett behov av att nå ut till den relativt stora del som önskar mer kunskap.

Vidare ser vi att majoriteten helt eller till viss del har anpassat de egna studie- och yrkesvalen efter den förväntade framtida arbetsmarknaden, men få låter arbetsmarknaden styra helt och hållet. De som anser sig ha bäst koll på framtida arbetsmarknaden har i högre grad anpassat sitt val av utbildning efter detta, jämfört med övriga. Även bland de som vill veta mer om arbetsmarknaden är det fler i någon utsträckning anpassat studie- och yrkesval efter förväntningarna framåt jämfört med genomsnittet.

Har du koll på vilka yrken och utbildningar som det kommer att behövas mer/mindre av i framtiden?

Anpassar eller har du anpassat dina egna studie-/yrkesval efter hur arbetsmarknaden förväntas se ut i framtiden?

■ Studieintresserade gymnasieelever ■ Högskolestudenter

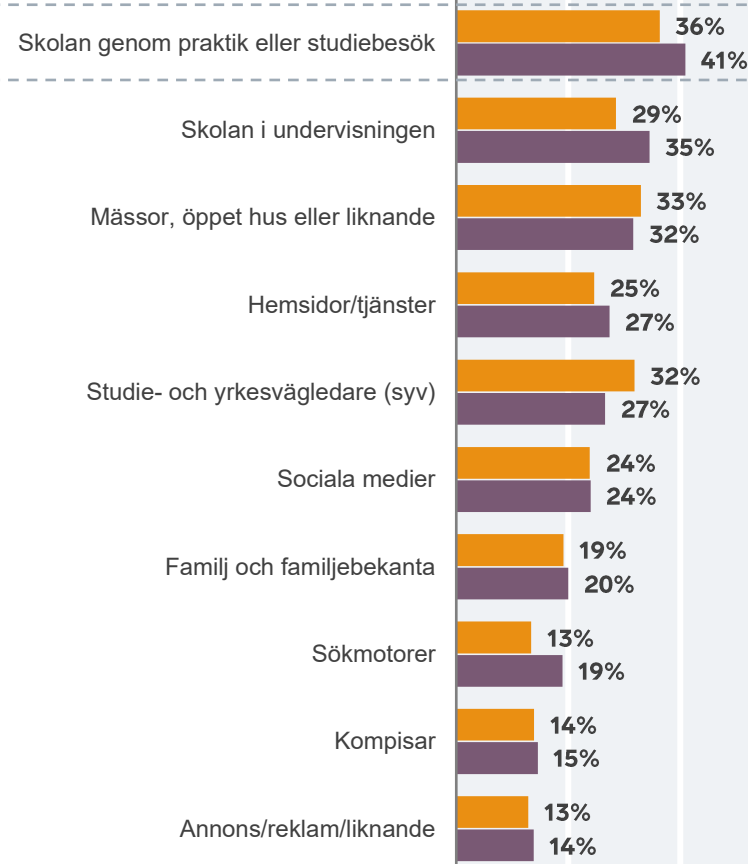
Fråga: (överst) Har du koll på vilka yrken och utbildningar som det kommer att behövas mer/mindre av i framtiden?
(nederst) Anpassar eller har du anpassat dina egna studie-/yrkesval efter hur arbetsmarknaden förväntas se ut i framtiden?
Nedbrytning: Studieintresserade gymnasieelever + högskolestudenter

Utbildningen - en viktig plats för att informera

Både gymnasieelever och högskolestudenter vill helst få information om branscher och yrken genom skolan, antingen genom praktik, studiebesök eller genom undervisningen.

De flesta studieintresserade gymnasieelever och högskolestudenter föredrar att få information om branscher och yrken via skolan eller sitt lärosäte på olika sätt. Samtidigt hör vi återkommande i våra kvalitativa studier att få elever upplever att deras skola har en tydlig koppling till arbetsmarknaden eller specifika branscher. Det tyder på att det finns kvarstående potential för både gymnasieskolor och högre lärosäten att samverka med arbetsmarknaden. Det innebär också att lärosätena har ett stort ansvar i att informera sina studenter om vilka yrkesbanor deras utbildningar erbjuder och även hur kommande behov ser ut på arbetsmarknaden.

Topp 10: Hur vill du helst få information om olika branscher och yrken?

■ Studientresserade gymnasieelever ■ Högskolestudenter

Vikten av information inför utbildningsvalet

Det finns många faktorer som samspelar i hur unga navigerar sitt utbildningsval, både i hur unga skaffar information om utbildningar och vad som väger in i det faktiska beslutet.

Det går inte att bortse från arbetsmarknadens påverkan på unga i valet att läsa vidare och i valet av utbildning. För att kunna ta ett så välgrundat beslut som möjligt, krävs det därför god kunskap om både utbildningens innehåll och vad utbildningen leder till för arbetsmöjligheter i framtiden.

Det betyder dock inte att unga vet exakt vad de vill arbeta med, även efter att de börjat studera. Till exempel anger endast en av tre högskolestudenter att de bestämt sig för vad de vill arbeta med efter sin examen.

Även om många av studenterna anser sig ha god kännedom om de framtida behoven på arbetsmarknaden, är det fortfarande en stor del som efterfrågar mer information.

Trots att unga idag är vana med att själva söka information, främst genom digitala verktyg, och nyttjar detta i valet av utbildning, är det inte alltid ett självklart val när det kommer till information om yrkeslivet. Hemsidor som informerar om arbetsmarknadsläget och prognoser varierar i mängd information och även tillförlitlighet. Det kan därför upplevas svårt att hitta relevant information.

Besluten bygger därför oftast i slutändan på någon form av underliggande intresse och en känsla av att utbildningen borde kunna leda till ett bra jobb i framtiden.

Fråga: Vänligen ta ställning till följande påståenden: endast påståendet "Jag har bestämt mig för vilket yrke jag vill ha i framtiden" - Svartalernativet "Instämmer helt" redovisas **Filter:** Studieintresserade gymnasieelever+ högskolestudenter

30%

Endast var tredje högskolestudent har bestämt sig för vad de vill jobba med i framtiden. Motsvarande siffra hos studieintresserade gymnasieelever är 18%.

Del 2:

Utbildningar som leder till arbete

Utbildningar som leder till arbete

I följande kapitel kommer vi ändra fokus från arbetsmarknadens inverkan på ungas val av högre utbildning, till vilka utbildningar som leder till högst respektive lägst etablering på arbetsmarknaden.

För att mäta hur effektivt olika utbildningar leder till arbete, finns flera tillvägagångssätt. I denna rapport används SCBs etableringsmått, vilket kommer förklaras mer utförligt på nästkommande sidor.

Fortsättningen av rapporten visar hur etableringen på arbetsmarknaden ser ut tre år efter examen för olika utbildningar, vilket är ett rimligt tidsspann för att jämföra studenters etableringsmöjligheter på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning. I fallet ett kortare tidsspann skulle använts hade det resulterat i mindre användbara data,

på grund av att etableringsmättet ställer krav på stabil inkomst och varaktigt arbete. Ett längre tidsspann är också problematiskt, eftersom en längre tidsperiod försvagar den direkta kopplingen till genomförd utbildning.

Etableringsmättet medför en del utmaningar gällande jämförbarheten mellan olika utbildningar, varav tidsaspekten är en. Det beror på att utbildningar skiljer sig både i innehåll och längd, vilket innebär att det ofta är mer relevant att jämföra utbildningar inom samma ämnesområde och med liknande längd. Jämförbarheten påverkas också av att alla studenter inte tar ut sin examen och att vissa utbildningar har för få examinerade för att inkluderas i statistiken av integritetsskäl. På grund av detta inkluderar Högskolepejl endast utbildningar där data är tillgänglig. Därtill redovisar rapporten endast ett begränsat urval av tillgänglig data.

Detta kapitel inleds med en generell del som redovisar de utbildningar som har högst, respektive lägst etableringsgrad, samt en kortare analys av detta. Därefter följer en fördjupande del som analyserar utbildningar med jämförbar längd, där vi även tittar närmare på hur etableringsgraden skiljer sig åt mellan olika lärosäten inom specifika utbildningar.

Fokus i den andra delen av rapporten är utbildningar med särskild relevans för näringslivet och där skillnaderna i etableringsgrad mellan olika lärosäten är mest framträdande. Ytterligare statistik för andra områden finns tillgänglig på ekonomifakta.se/hogskolepejl. Där finns även information om löner, vilket endast behandlas i begränsad utsträckning i denna rapport.

Etableringsmåttets innebörd

I rapporten används måttet etableringsgrad för att beskriva andelen examinerade som är etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen på högskolenivå. Etableringsmåttet består av fyra olika kategorier enligt SCB, som illustrerar och särskiljer hur etableringen ser ut på arbetsmarknaden.

Etableringsmåttet beskriver de som är etablerade, de som har en osäker ställning på arbetsmarknaden, de som har en svag ställning på arbetsmarknaden samt de som är helt utanför arbetsmarknaden.

Vid tolkning av etableringsmåttet är det viktigt att ta i beaktning att det kan vara relativt övergripande. För att kategoriseras som etablerad krävs en månadslön på drygt 23 000 kronor, vilket är relativt lågt jämfört med den genomsnittliga ingångslönen för en nyexaminerad akademiker.

1

Etablerad ställning på arbetsmarknaden

För att räknas som etablerad på arbetsmarknaden krävs en arbetsinkomst på minst 279 900 kronor, en sysselsättningsgrad enligt sysselsättningsregistrets definition i november månad, samt att individen inte haft några händelser som indikerar arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder under året.

2

Osäker ställning på arbetsmarknaden

En osäker ställning på arbetsmarknaden innebär att personen har en arbetsinkomst mellan 237 000 kronor och 279 900 kronor, och inte klassificeras som studerande. Har personen en arbetsinkomst på minst 279 900 kronor, men har en förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder, eller har varit klassificerad som ej sysselsatt under aktuellt år, har den också en osäker etablering.

3

Svag ställning på arbetsmarknaden

De med svag ställning på arbetsmarknaden är de som har en arbetsinkomst på upp till 237 000 kronor och inte studerar, eller har en arbetsinkomst på minst 237 000 kronor men har under året förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 270 dagar.

4

Utanför arbetsmarknaden

De som räknas som att de står utanför arbetsmarknaden är de som saknar arbetsinkomst under aktuellt år och inte är klassificerade som studerande.

Bearbetning av data

Rapporten bygger på material som levererats av SCB i tabellform, sorterade på examinerade studenter, generella examina och yrkesexamina inom olika områdesspecifika utbildningar. Dessa är i första hand kategoriserade enligt SUN 2² samt i etableringsnivåer enligt de tidigare nämnda kategorierna.

Tabellerna har formaterats för att passa in i denna rapport och även bearbetats ur ett antal aspekter. Dessutom har tabellerna sorterats efter olika etableringsmått för att öka läsbarheten och förklaringsvärdet. Detta innebär att även examina som är på väg att fasas ut ingår, förutsatt att antalet individer som examinerade år 2020 var tillräckligt högt för att redovisas. Examina, lärosäten och

ämnesområden där information saknas om etableringsgrad, eller där de examinerade är för få för att redovisas, presenteras med prickade resultat eller inte alls. Kategorierna "studerande" och "uppgift saknas" har exkluderats från den totala basen för beräkningen. Detta görs för att undvika att utbildningar med hög andel internationella studenter eller hög andel fortsatta studier potentiellt visas ha lägre etablering än de egentligen har.

Förändringar:

I årets Högskolepejl inkluderas även illustrationer av tidsjämförelser mellan etableringsgraden för utvalda utbildningar. Detta har möjliggjorts på grund av tillgången till enhetlig data över ett längre tidsspann än tidigare år, vilket tillåter jämförelser mellan olika år.

² Svensk utbildningsklassifikation (SUN) används för att klassificera utbildning, vilket ger förutsättningar att jämföra befolkningens utbildningsnivå, såväl nationellt som internationellt. SUN består av en nivå- och en inriktningsindelning där nivå 2 och nivå 3 har använts i rapporten.

Etableringsgrad: Övergripande resultat

1 Kraftig variation i etableringsgrad mellan utbildningar
Det finns en tanke bland många unga om att högre utbildning i sig leder till jobb, så är dock inte alltid fallet. Bland generella kandidatexamina är etableringsgraden för examinerade inom ”konst och media” drygt 40%, alltså är endast två av fem etablerade inom tre år efter sin examen, medan etableringsgraden bland speciallärare är nästan samtliga. Att det finns skillnader i etablering mellan utbildningar är inte i sig förvånande, givet att utbildningarna har olika nära till arbetsmarknaden och att arbetsmarknaden är olika stark inom olika områden, men det är ändå något att ta i beaktning vid val av högre utbildning.

2 Fortsatt högst etableringsgrad bland yrkesexamina, främst inom välfärdsrelaterade- och STEM-ämnena
De examina med högst etableringsgrad är, precis som föregående år, framförallt yrkesexamina – ofta inom relativt nischade utbildningsområden. Den högsta etableringsgraden har jägmästarexamen, där 100% av de examinerade har en etablerad ställning på arbetsmarknaden inom tre år efter examen. Andra examina med hög etableringsgrad är civilingenjörsexamen, specialpedagogexamen och specialistsjuksköterskeexamen.

3 Små skillnader i etablering mellan kandidat- och masterexamina
De små skillnaderna i etableringsgrad gäller inom många av de enskilda områden vi analyserat, och det är snarare regel än undantag att etableringen på kandidat- och mastersnivå bland många examina inte skiljer sig särskilt mycket. Däremot finns det skillnader, i varierande storlek, i medianlön mellan kandidat- och mastersnivå inom samma områden. Ett exempel på detta är ”företagsekonomi, handel och administration”, där etableringsgraden mellan kandidat- och mastersnivå är snarlik, men det skiljer i genomsnitt 58 000 kr i årsinkomst.

4 Lågkonjunkturen märkbar i etableringen inom vissa ämnesområden och inriktningar
När vi ser till skillnader i etableringsgrad över tid syns tydliga trender. Generellt har vårdrelaterade examina en hög etableringsgrad och flertalet lärarexamina ser en positiv trend i ökande etableringsgrad. Ser vi däremot till de med störst negativ trend i etableringsgrad hittar vi exempelvis landskapsarkitektexamen, arkitektexamen och både kandidat- och masterexamen i samhällsbyggnad och byggnadsteknik. Byggsektorns tuffa period till följd av de senaste årens lågkonjunktur gör sig påmind i etableringsgraden bland examinerade med vissa examina som är kopplade till branschen. Det gäller dock inte för högskole- och civilingenjörsexamina.

Examina med hög etablering

Tabellen till höger visar examina oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå, sorterade efter andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden tre år efter examen. De examina med högst etablering på arbetsmarknaden är likt föregående år främst yrkesexamina. Mindre examina inom utbildningssektorn som speciallärare- och specialpedagog-examen behåller sina topplaceringar. Nytt för i år är att både jägmästarexamen och brandingenjörsexamen tagit sig in bland topp fem.

Bristyrken eller områden som präglas av en efterfrågan på kompetens har fortsatt högst etableringsgrad. På årets topplista finner vi bland annat yrken inom välfärden så som specialistsjuksköterskeexamen, men även att vissa ingenjörsutbildningar har ökat i etableringsgrad jämfört med tidigare år. Det gäller bland annat civilingenjörsexamen med inriktning material och tillverkning och högskoleingenjörsexamen med inriktning teknik och teknisk industri.

Examina med högst etableringsgrad, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Jägmästarexamen/motsv	100	.	.	.
2. Speciallärarexamen	97,8	1,1	1,1	.
3. Civilingenjörsexamen/motsv i Material och tillverkning	97,2	1,4	.	1,4
4. Specialpedagogexamen/motsv	96,3	1,5	1,7	0,4
5. Brandingenjörsexamen/motsv	96,2	1,9	1,9	.
6. Magisterexamen (2007) i Pedagogik och lärarutbildning	95,9	2,1	1,3	0,6
7. Sjukhusfysikerexamen	95	.	.	5
8. Civilingenjörsexamen/motsv i Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	94,9	3,6	0,9	0,7
9. Specialistsjuksköterskeexamen	94,5	3,3	2	0,2
10. Yrkeslärarexamen	94,5	3,8	1,3	0,4
11. Högskoleingenjörsexamen/motsv I Teknik och teknisk industri	94,4	2,3	2,1	1,2
12. Sjöingenjörsexamen/motsv	94,3	2,9	.	2,9
13. Civilingenjörsexamen/motsv i Teknik och teknisk industri	93,9	3,1	1,4	1,6
14. Psykoterapeutexamen/motsv	93,2	4	1,1	1,7
15. Civilekonomexamen	93,1	3,6	2,1	1,1
16. Kandidatexamen i Djursjukvård	93	7	.	.
17. Magisterexamen (2007) i Hälso- och sjukvård	92,9	3,2	2,9	1
18. Grundlärarexamen	92,5	4,1	2,6	0,8
19. Masterexamen i Teknik och teknisk industri	92,3	3,2	1,5	3
20. Tandläkarexamen/motsv	91,3	4,6	2,7	1,5

Hög etableringsgrad bland yrkesexamina

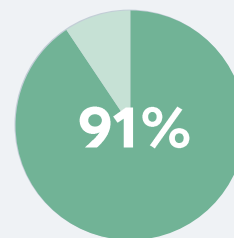
På ett övergripande plan har yrkesexamina en hög etableringsgrad. I genomsnitt är nio av tio med en yrkesexamen etablerade på arbetsmarknaden tre år efter uttagen examen, jämfört med ungefär 8 av 10 med en generell examen. Precis som föregående år finns det många yrkesexamina med hög etableringsgrad som inte inkluderas på föregående sidas topplista.

Till höger presenteras ett urval av yrkesexamina med hög etableringsgrad, men som inte finns med på listan över de 20 utbildningar med högst etableringsgrad.

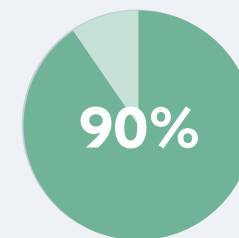
88%

Genomsnittlig etableringsgrad för yrkesexamina tre år efter uttagen examen.

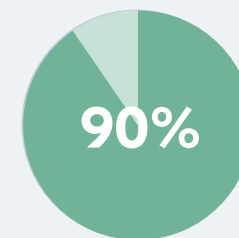
Exempel på yrkesexamina:

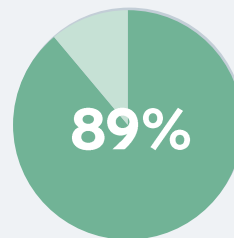
Barnmorska

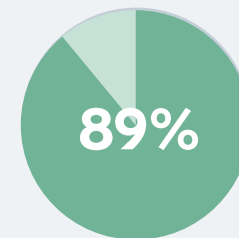
Ämneslärare

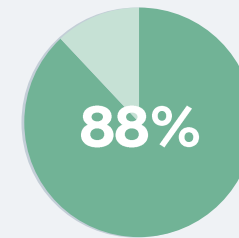
Läkare

Jurist

Psykolog

Socionom

Examina med låg etablering

Liksom tidigare år har konst- och medieutbildningar lägst etableringsgrad – ungefär hälften av studenterna är etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen. Detta står i hög kontrast till utbildningar med högst etableringsgrad, där över 90 procent har en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Vid beräkningen av etablerad ställning exkluderas personer med hög inkomst som samtidigt varit arbetslösa under året. För att ge en mer nyanserad bild för examina som ofta leder till kortvariga anställningar har vi, likt tidigare år inkluderat ett sammanslaget mått för de som har en svag ställning på- eller står utanför arbetsmarknaden tre år efter examen.

Utbildningarna med hög andel i denna grupp överlappar i stort med dem som har låg etableringsgrad. Ett undantag är konstnärlig kandidatexamen i samhällsbyggnad och byggnadsteknik, som utmärker sig genom en särskilt hög andel med svag eller ingen förankring på arbetsmarknaden. Att vissa byggrelaterade utbildningar generellt har en lägre etablering är något vi kommer att återkomma till senare i rapporten.

SUN 2

Examina med lägst etableringsgrad, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Konstnärlig masterexamen i Konst och media	41,1	32,7	20,9	5,3
2. Konstnärlig kandidatexamen i Konst och media	50	27,9	18	4,1
3. Högskoleexamen i Konst och media	52	24	16	8
4. Masterexamen i Konst och media	53,4	19	8,6	19
5. Magisterexamen (2007) i Konst och media	55,6	19,4	11,1	13,9
6. Högskoleexamen i Humaniora	57,9	21,1	10,5	10,5
7. Konstnärlig kandidatexamen i Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	59,1	4,5	18,2	18,2
8. Kandidatexamen i Konst och media	59,5	17,7	16,6	6,2
9. Landskapsingenjörsexamen/motsv	65,5	13,8	13,8	6,9
10. Kandidatexamen i Material och tillverkning	66,1	23,7	8,5	1,7

Examina med högst andel med svag etablering + utanför arbetsmarknaden, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå

Examen	Svag + utanför	Etablerad	Osäker
1. Konstnärlig kandidatexamen i Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	36,4	59,1	4,5
2. Masterexamen i Konst och media	27,6	53,4	19
3. Högskoleexamen i Journalistik och information	27,3	72,7	.
4. Konstnärlig masterexamen i Konst och media	26,2	41,1	32,7
5. Magisterexamen (2007) i Konst och media	25,0	55,6	19,4
6. Högskoleexamen i Konst och media	24,0	52	24
7. Kandidatexamen i Konst och media	22,8	59,5	17,7
8. Konstnärlig kandidatexamen i Konst och media	22,1	50	27,9
9. Magisterexamen (2007) i Socialt arbete och omsorg	21,3	75,8	3
10. Kandidatexamen i Humaniora	21,2	66,6	12,3

Generella kandidatexamina

En utmaning med att jämföra etableringsgraden mellan utbildningar är att det finns stora skillnader i både längd och utbildningsupplägg mellan olika examina. För att öka jämförbarheten finns därför en poäng i att enbart se till etableringsgraden på exempelvis generella kandidatexamina.

Överlag ser vi en stor variation i etableringsgrad beroende på studieinriktning. I topp återfinns utbildningar inom teknik, juridik och socialt arbete/omsorg. Konst- och medieutbildningars lägre etablering återspeglas inom kandidatexamina och återfinns i toppen av listan över generella kandidatexamina med lägst etablering tre år efter examen. Där hittar vi även examina inom material och tillverkning samt humaniora.

De största ökningarna i etablerade i årets mätning ses bland mindre utbildningar så som djursjukvård och landbruk, trädgård, skog och fiske. De relativt få utexaminerade studenter inom dessa område gör att individuella skillnader får ett större utslag än hos utbildningar med fler studerande.

Generella kandidatexamina med högst etablering tre år efter examen

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Djursjukvård	93	7	.	.
2. Teknik och teknisk industri	91,3	3,8	2,4	2,5
3. Juridik och rättsvetenskap	88,9	4,2	3,6	3,3
4. Socialt arbete och omsorg	88,2	4,8	5,5	1,5
5. Arbetsmiljö och renhållning	88,1	7,1	4,8	.
6. Företagsekonomi, handel och administration	87,2	5,6	4,5	2,6
7. Hälso- och sjukvård	86,7	6,5	5,5	1,3
8. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	86,6	5,8	4	3,7
9. Matematik och övrig naturvetenskap	84,8	2,4	7,4	5,4
10. Pedagogik och lärarutbildning	84,3	8,1	5,1	2,6
11. Lantbruk, trädgård, skog och fiske	82,3	8,9	8,1	0,8
12. Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	81,6	8,9	7,6	1,9
13. Samhälls- och beteendevetenskap	80,7	8,5	6,9	3,8

Generella kandidatexamina med lägst etablering tre år efter examen

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Konst och media	59,5	17,7	16,6	6,2
2. Material och tillverkning	66,1	23,7	8,5	1,7
3. Humaniora	66,6	12,3	14,7	6,5
4. Biologi och miljövetenskap	75	10	12,2	2,8
5. Fysik, kemi och geovetenskap	76,4	8,5	9,7	5,4
6. Journalistik och information	79,2	11,1	7,5	2,3
7. Personliga tjänster	79,4	9,7	8,5	2,4

SUN 2

Små skillnader i etableringsgrad mellan kandidat- och masternivå

Likt föregående år råder inga stora skillnader i etableringsgrad mellan examinerade med kandidat- och masterexamen generellt. Däremot varierar utfallet mellan olika ämnesområden. Till höger redovisas därför hur etableringsgraden skiljer sig åt för generella kandidat- och masterexamina inom olika utbildningar, där vi ser variation i vinningen med en längre utbildningstid.

Inom humaniora och det samhällsvetenskapliga fältet råder en högre etableringsgrad bland de med kandidatexamen än masterexamen, med undantag för inriktningen mot humaniora där masterexamina har en marginellt högre etableringsgrad. De med masterexamina har däremot inom det naturvetenskapliga området en högre etableringsgrad, men skillnaderna är väldigt små förutom inom fysik, kemi och geovetenskap.

Det är viktigt att notera att jämförelsen enbart inkluderar generella kandidat- och masterexamina. Inom vissa ämnesområden förekommer dock yrkesexamina där etableringsgraden är högre. Ett exempel är psykologi, där etableringen för masterexamen är lägre än för kandidatnivå, men den femåriga psykologexamen ger ett bättre utfall än båda med en etableringsgrad på 89%. Utöver utbildningsnivån bör således även typen av examen tas i beaktning.

83%

Etableringsgrad för personer med en kandidatexamen

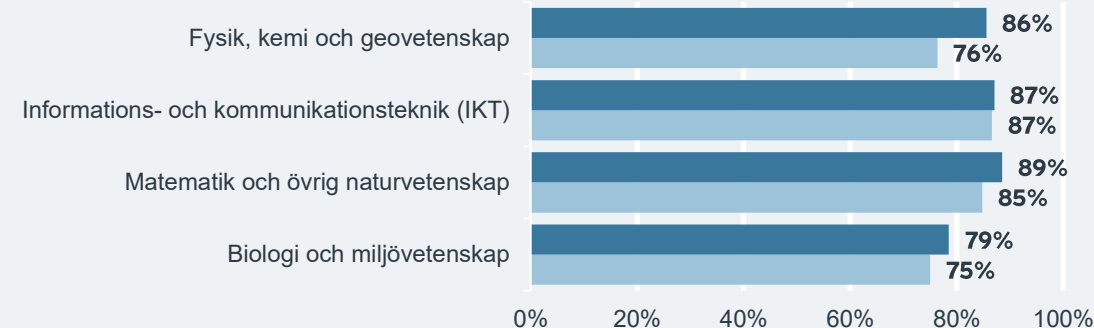
85%

Etableringsgrad för personer med en masterexamen

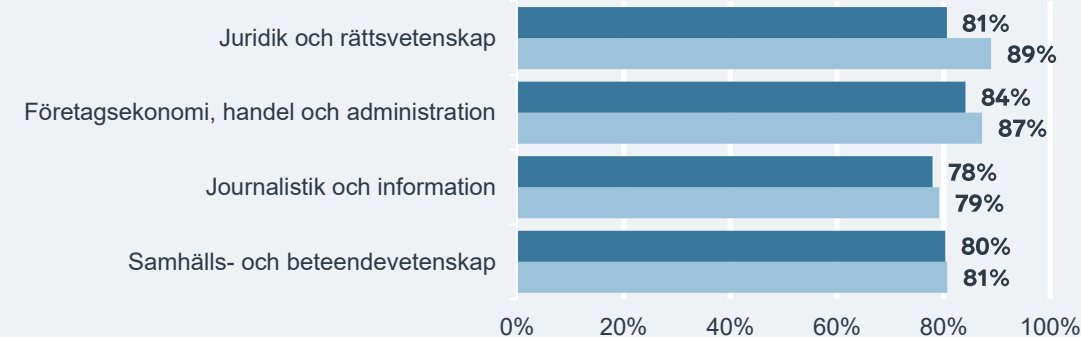
Andel etablerade per utbildningsnivå och studieinriktning

SUN 2

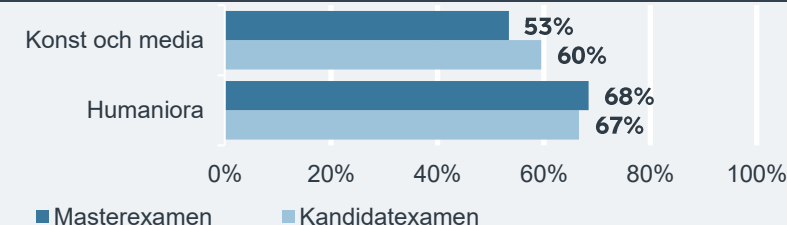
Naturvetenskap, matematik och informations- och kommunikationsteknik (IKT)

Samhällsvetenskap

Humaniora

Högre medianlön för masterexamina

För första gången jämför vi i rapporten även de etablerades medianlön med examina inom olika utbildningsnivåer. Trots att föregående sida visar på små skillnader i etableringsgrad för många utbildningar, visar medianlönen något annorlunda. Jämför vi utbildningsnivå, ser vi att mastersexamina ofta har en högre medianlön för de utvalda utbildningarna som jämförs.

Tabellerna till höger redovisar medianlönen för olika inriktningar för etablerade med kandidat- och mastersexamina. Det visar att trots de små skillnaderna inom etableringsgrad mellan utbildningsnivåerna, råder desto större skillnader i medianlön där de med masterexamen i regel har en högre medianlön, med undantag för humaniora.

Att mastersexamina i genomsnitt har en högre medianlön än kandidatexamina, är inte förvånande i sig. En längre utbildning ger argument för högre löneanspråk, samtidigt som lön också påverkas av andra faktorer så som ansvar, svårighetsgrad och komplexitet i arbetsuppgifter.

430 200 kr

Årliga medianlönen tre år efter
examen för personer med en
kandidatexamen.

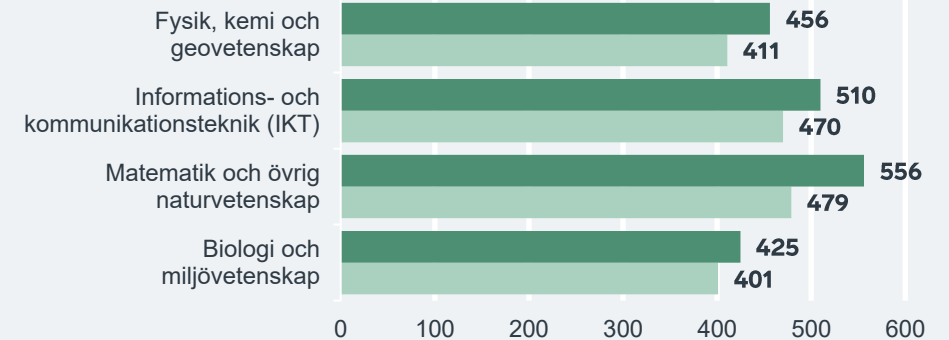
488 400 kr

Årliga medianlönen tre år efter
examen för personer med en
masterexamen.

Medianlön per utbildningsnivå och studieinriktning

SUN 2

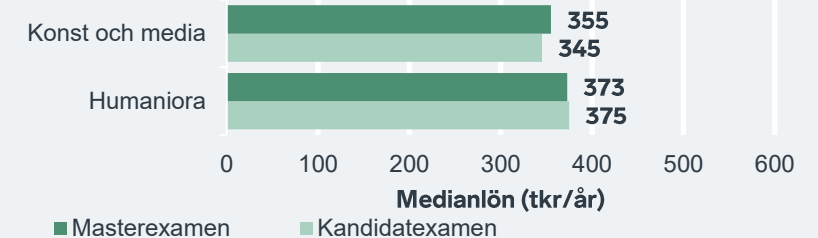
Naturvetenskap, matematik och informations- och kommunikationsteknik (IKT)

Samhällsvetenskap

Humaniora

FOKUS: ETABLERING ÖVER TID

Förändringar i andelen etablerade varierar mellan examina

För första gången tittar vi även närmare på studenters etablering tre år efter examen och hur det utvecklas över tid. När vi jämför utvecklingen under 2021–2023 framgår att flera examina inom pedagogik och omsorg visar en ökning i andelen etablerade, medan etableringsgraden för vissa byggrelaterade utbildningar minskar.

Tabellerna till höger visar på utbildningar där etableringsgraden tre år efter examen konsekvent har ökat respektive minskat mellan år 2021 och 2023. Både bland utbildningar med en positiv och negativ utveckling i etableringsgraden återfinns flertalet examina inom olika ämnesområden, utan en tydlig koppling sinsemellan. Viktigt att ha i åtanke vid läsning av tabellerna är även att vissa examina, så som sjökaptensexamen och landskapsingenjörsexamen, utgörs av relativt få utexaminerade studenter och skillnader får därför ett större utslag jämfört med utbildningar med fler studerande.

Det är dock tydligt att flera examina relaterade till byggbranschen finns med på listan över de utbildningarna med störst minskad andel etablerade över tid, som till exempel arkitektexamen och masterexamen inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik. Branschens utmaningar de senaste åren tycks alltså avspeglas i de nyexaminerades etableringsgrad.

SUN 2

Utbildningar med ökad andel etablerade över tid

Examen	Etablerade 2021	Etablerade 2022	Etablerade 2023	Skillnad (%-enheter)
Sjökaptensexamen/motsv	61,7	73,5	82,5	20,8
Masterexamen i fysik, kemi och geovetenskap	74,1	77,7	85,6	11,5
Förskolläraexamen	79,8	83,6	85,9	6,1
Kandidatexamen i matematik och övrig naturvetenskap	79,2	82,7	84,8	5,6
Kandidatexamen i humaniora	61,6	63,3	66,6	5,0

Utbildningar med minskad andel etablerade över tid

Examen	Etablerade 2021	Etablerade 2022	Etablerade 2023	Skillnad (%-enheter)
Landskapsingenjörsexamen/motsv	87	77,1	65,5	-21,5
Arkitektexamen/motsv	84	81	69,4	-14,6
Kandidatexamen i material och tillverkning	77,3	72,3	66,1	-11,2
Magisterexamen (2007) i socialt arbete och omsorg	85,7	83,3	75,8	-9,9
Masterexamen i samhällsbyggnad och byggnadsteknik	88,7	87	80,7	-8,0

En arbetsmarknad som svänger kräver flexibilitet i systemet

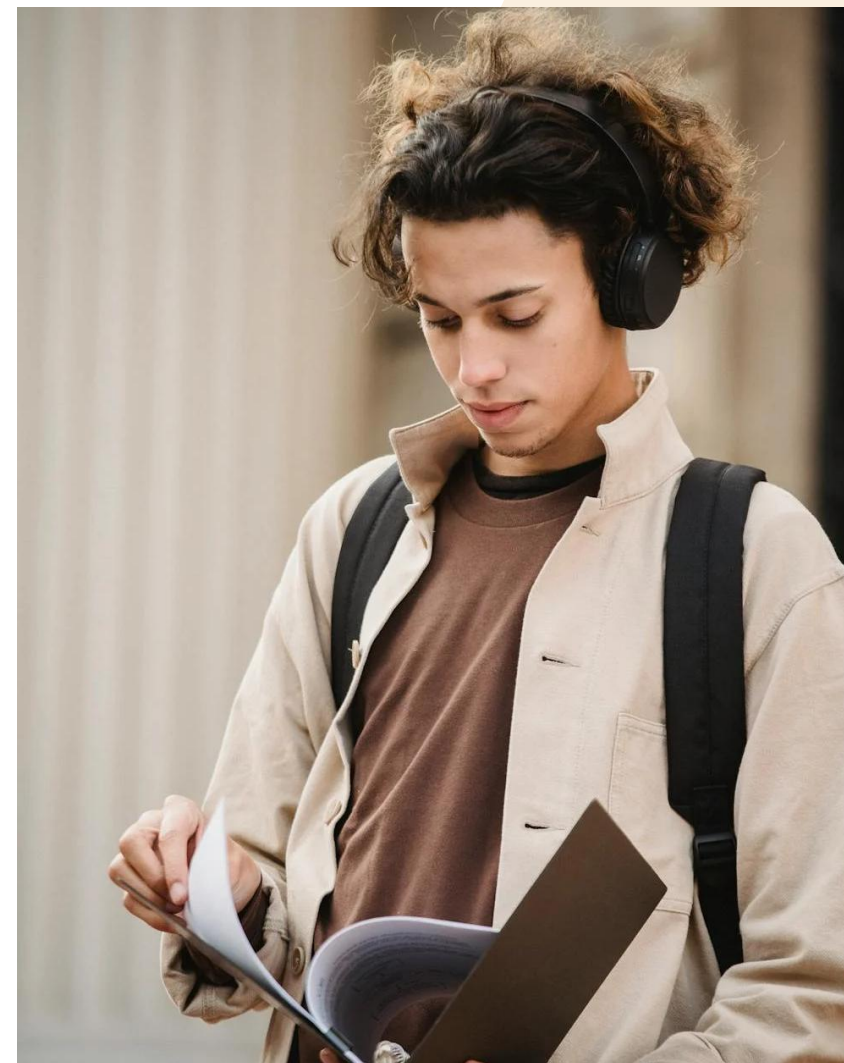
Det är enbart i ett fåtal fall vi ser betydande förändringar i andelen etablerade över tid. För de examina där etableringsgraden sjunkit mycket på kort tid kan konsekvenserna för nyexaminerade vara stora.

Som observeras på föregående sida är det relativt få examina för vilka trenden i etableringsgrad ökat eller minskat markant från 2021 till 2023. Det är exempelvis enbart i tio fall där förändringen är fem procentenheter eller större och där det dessutom finns en konsekvent ned- eller uppgående trend i etableringsgrad över tid.

I de fall där etableringen sjunker mycket under kort tid kan dock konsekvenserna för studenter som läser utbildningen bli stora. Trots att studenterna tagit hänsyn till arbets-

marknadsprognoser vid valet av utbildning, kan förändrade förutsättningar innebära att man som nyexaminerad möter en betydligt tuffare arbetsmarknad än förväntat.

Dessa fall poängterar vikten av flexibilitet i utbildningssystemet. För den som tar examen när arbetsmarknaden är tuff inom det egna ämnesområde, är det viktigt att det finns alternativa vägar till ett jobb. Kortare kompletterande utbildningar eller praktikterminer skulle kunna vara behjälpliga verktyg för att rusta den nyexaminerade för arbetsmarknaden. Även möjligheten att kunna arbeta på meriterande arbetsplatser vid sidan av sina studier i form av studentjobb kan underlätta för de nyexaminerade att få in en fot på arbetsmarknaden efter examen.

Jämförelser av lärosäten

Som konstaterats tidigare råder det en del utmaningar i att jämföra olika examina, på grund av variation i både längd och upplägg av utbildning. I kommande kapitel byter vi därför fokus: istället för att jämföra olika examina, granskas etableringsgraden för samma eller motsvarande examina inom ett specifikt utbildningsområde mellan olika lärosäten. Detta för att nyansera analysen ytterligare.

Det finns dock utmaningar även med dessa jämförelser. Till exempel skiljer sig arbetsmarknadens behov åt i olika delar av landet och studentunderlaget varierar i storlek, vilka är faktorer som påverkar etableringsgraden. Med detta i beaktning, är förmodligen denna sammanställning den del av rapporten som är mest värdefull för blivande studenter som redan valt studieinriktning.

I denna del av rapporten ligger fokus på etableringsgraden bland nyexaminerade inom de ämnesområden som är viktiga för näringslivet, men också där valet av lärosäte kan ha stor påverkan. Som i tidigare kapitel illustreras även ett fördjupande perspektiv på etableringsgraden för enskilda inriktningar inom utvalda ämnesområden, som redovisar hur valet av lärosäte potentiellt kan påverka etablering på arbetsmarknaden.

Likt tidigare år innehåller denna del både yrkes- och generella examina. De generella examina är uppdelade på kandidat- och mastersnivå, medan yrkesexamina redovisas separat.

UTBILDNINGAR I FOKUS:

- Högskoleingenjörsexamen
- Civilingenjörsexamen
- Förskollärarexamen
- Företagsekonomi, handel och administration
- Naturvetenskap
- Samhälls- och beteendevetenskap

Skillnader mellan lärosäten: Övergripande resultat

1**Tydlig variation i etableringsgrad mellan lärosäten**

Det varierar mycket i etableringsgrad mellan lärosäten, även inom jämförbara utbildningar. Ett exempel är inriktningen statsvetenskap, inom samhälls- och beteendevetenskap, där det skiljer sig 20 procentenheter i etableringsgrad mellan mastersexamina från Göteborgs universitet på plats ett och Linköpingsuniversitet på plats fem.

2**Olika lärosäten utmärker sig inom olika områden och utbildningsnivåer**

Likt tidigare år är det inte nödvändigtvis så att en examen från ett större lärosäte är ett säkrare val för att få jobb eller att mindre lärosäten har en närmre anknytning till arbetsmarknaden. För utbildningar som exempelvis civilingenjör är det både mindre och större lärosäten i topplistan med högst etablering. Ser vi däremot till olika utbildningsnivåer har examinerade på mastersnivå generellt högre etablering bland större lärosäten.

3**Vissa lärosäten återkommer ofta i toppen bland de med högst etableringsgrad, men variationerna är stora**

Linköpings universitet och Uppsala universitet hör till några av de lärosäten som ofta återkommer i topplistorna inom de områden vi studerat. Skillnaderna är dock stora inom olika områden. Lunds universitet återfinns exempelvis ofta i toppen bland ingenjörsutbildningar, medan Högskolan i Halmstad utmärker sig bland lärarutbildningar.

4**Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten inom vissa områden**

I likhet med föregående års Högskolepejl, fortsätter skillnaderna i etableringsgrad mellan både inriktningar och lärosäten i utvalda utbildningar. Detta har i årets rapport observerats både gällande lärarutbildningar och utbildningar inom statsvetenskap. För den som ska välja utbildning kan det därför vara viktigt att ta hänsyn till både lärosäte och område, men även specifika inriktningar vid val av högre utbildning.

Högskoleingenjör

Högskoleingenjörsutbildningen är en treårig ingenjörsutbildning som fokuserar mer på tillämpning och operativa kunskaper jämfört med civilingenjörsutbildningar. Utbildningen erbjuds på många av landets lärosäten och möjliggör fördjupning inom inriktningar såsom bygg-, maskin- eller energiteknik.

Snittet för etableringsgraden bland högskoleingenjörer har i årets mätning gått ner något från förra årets positiva utveckling. I år ligger snittet på 92%, jämfört med förra årets 94%. Detta beror till stor del på Malmö universitets tapp från en etableringsgrad på 94% föregående år, till årets 82%. Positivt är dock att 17 av 20 lärosäten fortfarande har en väldigt hög etableringsgrad på över 90%.

Jämfört med de lärosäten som har högst etablering för civilingenjörer hittar vi istället Mittuniversitet och Högskolan Väst som klättrat på listan över de lärosäten med högst etablering bland högskoleingenjörer. Båda är lärosäten med en tydlig koppling till arbetsmarknaden genom bland annat utbildningar framtagna tillsammans med näringslivet och möjligheten till att arbeta på yrkesrelevanta företag i samband med sina studier.

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter högskoleingenjörsexamen, per lärosäte*

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Mittuniversitetet	100	.	.	.
2. Högskolan Väst	96,9	2,1	1	.
3. Lunds universitet	94,7	1,1	2,1	2,1
4. Chalmers tekniska högskola	94,5	2,1	2,1	1,4
5. Högskolan i Skövde	94,3	.	5,7	.
6. Linnéuniversitetet	94,1	4,7	1,2	.
7. Karlstads universitet	93,7	2,1	1,1	3,2
8. Umeå universitet	93,7	3,8	1,3	1,3
9. Högskolan i Halmstad	93,1	3,8	2,5	0,6
10. Luleå tekniska universitet	92,7	3,6	3,6	.
11. Högskolan Dalarna	92,6	1,9	1,9	3,7
12. Linköpings universitet	92,2	2,3	3,1	2,3
13. Örebro universitet	91,9	3,7	3	1,5
14. Stiftelsen Högskolan i Jönköping	91,8	4,5	2,2	1,5
15. Mälardalens universitet	91,5	4,9	2,4	1,2
16. Uppsala universitet	90,4	9,6	.	.
17. Kungl. Tekniska högskolan	90,3	5,7	3	1
18. Högskolan i Borås	89,3	3,8	5,7	1,3
19. Högskolan i Gävle	87,2	8,1	4,7	.
20. Malmö universitet	82	6,6	6,6	4,9

*Blekinge Tekniska Högskola och Högskolan Kristianstad inkluderas ej då antalet individer understiger 20.

Civilingenjör

Civilingenjörsutbildningen motsvarar fem års studier, som bygger på en bredare teknisk grund med möjlighet att specialisera sig inom ett område. Civilingenjörer är eftertraktade på arbetsmarknaden inom allt från medicin och industriell ekonomi till maskinteknik.

Etableringsgraden för civilingenjörer är överlag mycket hög: oberoende av lärosäte är nio av tio etablerade inom tre år efter examen, med

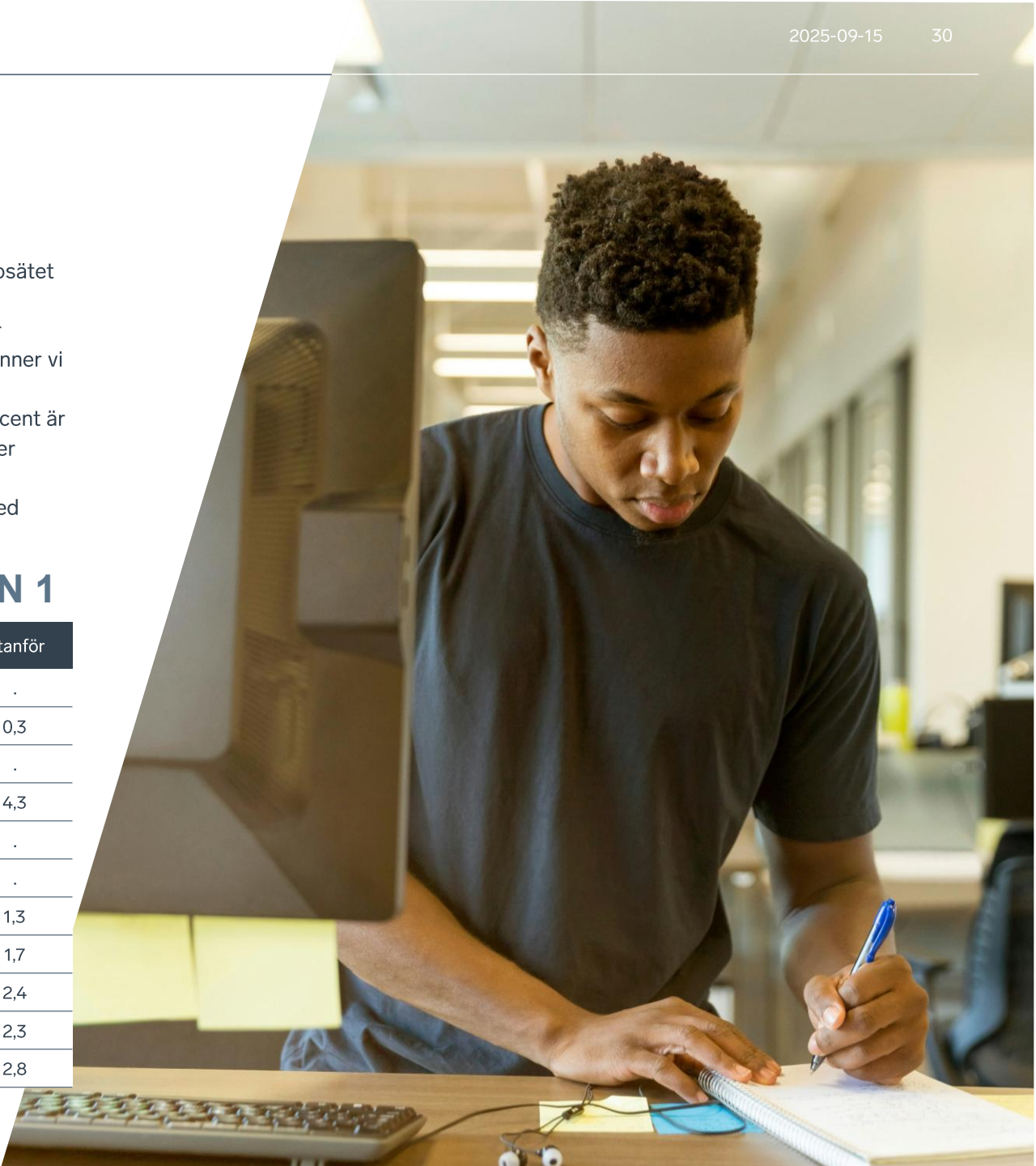
undantag för Mälardalens universitet. Lärosätet med högst etableringsgrad är Karlstads universitet, 98,8% av dess examinerade är etablerade tre år efter examen. Därefter finner vi Linköpings universitet och Luleå tekniska universitet på tredje plats, där över 96 procent är etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen. Samtliga lärosäten har en högre etableringsgrad i årets mätning jämfört med föregående år.

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter civilingenjörsexamen, per lärosäte*

SUN 1

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Karlstads universitet	98,8	.	1,2	.
2. Linköpings universitet	97,3	1,9	0,5	0,3
3. Luleå tekniska universitet	96,6	2,3	1	.
4. Mittuniversitetet	95,7	.	.	4,3
5. Umeå universitet	95,3	3,5	1,2	.
6. Blekinge tekniska högskola	94,4	4,2	1,4	.
7. Uppsala universitet	94,3	2,9	1,6	1,3
8. Kungl. Tekniska högskolan	93	3,8	1,4	1,7
9. Lunds universitet	92,8	3,3	1,5	2,4
10. Chalmers tekniska högskola	92,5	3,5	1,7	2,3
11. Mälardalens universitet	88,9	4,2	4,2	2,8

*Högskolan i Halmstad inkluderas ej då antalet individer understiger 20.

Förskollärare

Förskollärarytbildningen är en 3,5 år lång utbildning som leder till en akademisk yrkesexamen. Förskollärare arbetar med barn mellan 1-6 år på förskola.

Enligt Skolverkets senaste prognos över behovet av lärare och förskollärare, väntas en av de största bristerna bli på just förskollärare. Trots den demografiska utvecklingen som tyder på ett minskat behov av lärare generellt, bidrar ökande pensionsavgångar och lägre kvarvaro tillsammans med ett minskat minskande söktryck till ett ökat rekryteringsbehov.

Trots detta råder det stora skillnader i etableringsgrad mellan lärosäten. Detta beror sannolikt på att rekryteringsbehovet varierar stort mellan regioner. Störst behov i antal heltidstjänster finns i regel i regioner med en större population som Stockholm, Västra Götaland och Skåne.

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter förskollärarexamen, per lärosäte

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Stockholms universitet	93,2	3	3	0,8
2. Södertörns högskola	91,8	4,6	3,1	0,5
3. Uppsala universitet	90,5	4	5,5	.
4. Högskolan i Halmstad	90	5,7	4,3	.
5. Högskolan Väst	87,7	6,2	6,2	.
6. Göteborgs universitet	86,1	4,8	7,8	1,4
7. Karlstads universitet	85,9	8,1	5,9	.
8. Malmö universitet	85,7	4,9	7,8	1,6
9. Högskolan Dalarna	85,3	7,4	7,4	.
10. Högskolan i Borås	85	5,6	7,5	1,9
11. Högskolan Kristianstad	84,7	9,6	5,3	0,5
12. Linköpings universitet	84,3	6,6	6,6	2,5
13. Mälardalens universitet	84,3	9,3	5	1,4
14. Luleå tekniska universitet	84,2	11,8	2,6	1,3
15. Högskolan i Gävle	83,3	13,5	3,1	.
16. Linnéuniversitetet	81,5	10,6	7,9	.
17. Umeå universitet	81	12,7	5,1	1,3
18. Mittuniversitetet	80,8	12,5	6,7	.
19. Stiftelsen Högskolan i Jönköping	78,9	7,4	13,7	.
20. Örebro universitet	74,6	11,9	13,6	.

FOKUS: LÄRARUTBILDNING

Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten

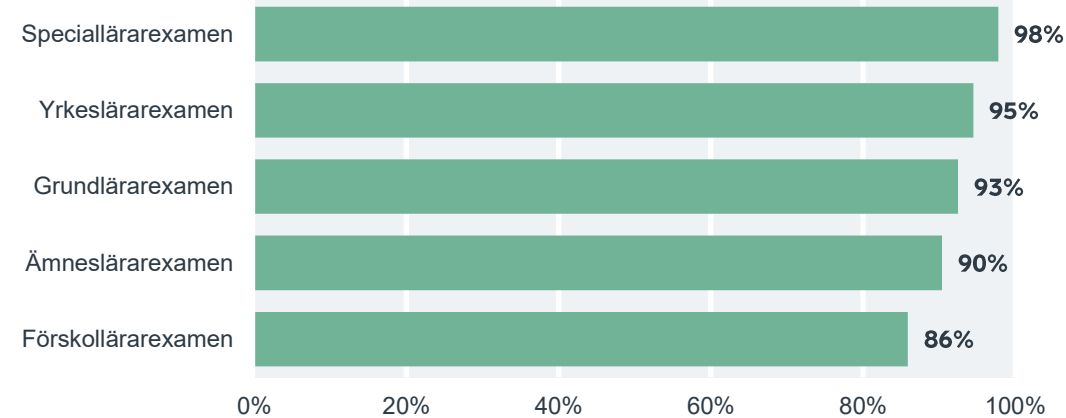
Med bakgrund i Skolverkets prognos över behovet av lärare och förskollärare samt Svenskt näringslivs projekt Näringslivets skolforum, finns det också ett intresse för att undersöka etableringsgraden för olika typer av lärare. Vid en djupare analys av olika typer av lärarutbildningar framkommer det dels skillnader i etableringsgrad beroende på inriktning generellt men även mellan samma inriktning vid olika lärosäten.

I tabellen längst upp till höger illustreras skillnader i etableringsgrad mellan speciallärar-, yrkeslärar-, grundlärar-, ämneslärar- och förskollärarexamen. Det skiljer tolv procentenheter mellan den examen med högst respektive lägst etableringsgrad.

Etableringsgraden skiljer sig också mellan lärosäten inom specifika utbildningar. Tabellen nere till höger visar etableringsgraden för ämneslärarexamen, där det skiljer drygt 15 procentenheter mellan lärosätet med högst etablering och det med lägst.

SUN 1

Andel etablerade tre år efter examen för olika lärarexamina:

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter ämneslärarexamen, per lärosäte

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Chalmers tekniska högskola	100	.	.	.
2. Högskolan i Halmstad	98,4	1,6	.	.
3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping	98,1	1,9	.	.
4. Högskolan Dalarna	96,8	1,1	1,1	1,1
5. Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	96,8	3,2	.	.
...				
20. Göteborgs universitet	87,7	9,2	2,4	0,7
21. Högskolan Kristianstad	85,9	9,9	4,2	.
22. Luleå tekniska universitet	85,7	7,1	5,7	1,4
23. Högskolan i Gävle	84,5	11,3	4,2	.
24. Lunds universitet	84,4	9,4	4,7	1,6

Företagsekonomi, handel och administration

Företagsekonomi, handel och administration är en av de största utbildningarna på en stor del av landets lärosäten och kommer troligtvis att bli allt mer eftertraktade bland unga med ett växande intresse för ekonomi. Utbildningen innefattar ofta undervisning inom ekonomisk analys, redovisning, finansiering, marknadsföring samt internationell handel och affärsutveckling.

Etableringsgraden för utbildningen är överlag hög, särskilt på kandidatnivå. Likt tidigare år är variationen i etableringsgrad mellan lärosätena liten. På grund av den låga variansen i etableringsgrad krävs endast små förändringar för att skapa skiftningar i topplistan, vilket resulterar i att årets topplista inkluderar fyra lärosäten som är nya för i år. Mittuniversitetet har dock fortsatt den högsta etableringen för utbildningen på kandidatnivå med nästan 93 procent.

Liknande trender som förgående år observeras även på masternivå, med stor variation i etableringsgrad beroende på lärosäte. Det är också viktigt att ta i beaktning att det finns andra betydande skillnader för dessa utbildningar beroende på lärosäte som till exempel lön, vilket inte behandlas i denna del.

SUN 2

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, kandidatexamen i företagsekonomi

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Mittuniversitetet	92,6	5,9	1,5	.
2. Sveriges lantbruksuniversitet	92,3	1,9	5,8	.
3. Örebro universitet	92,3	3,6	3,6	0,5
4. Högskolan i Gävle	91,7	3,8	2,3	2,3
5. Linköpings universitet	91,4	5	2,1	1,4
6. Karlstads universitet	91	5,3	2,7	1,1
7. Högskolan i Skövde	90,5	7,4	1,1	1,1
8. Uppsala universitet	90	4,7	4	1,3
9. Högskolan Kristianstad	89,6	5,6	4,2	0,7
10. Umeå universitet	89,3	6	2,4	2,4

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, masterexamen i företagsekonomi

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Örebro universitet	93,3	6,7	.	.
2. Stockholms universitet	89,4	5,3	2,7	2,7
3. Karolinska institutet	88,9	7,4	3,7	.
4. Göteborgs universitet	88,1	3,6	4,1	4,1
5. Uppsala universitet	84,5	6,2	3,1	6,2
6. Umeå universitet	84,1	6,8	4,5	4,5
7. Handelshögskolan i Stockholm	82,7	3,8	6,7	6,7
8. Sveriges lantbruksuniversitet	81,8	9,1	4,5	4,5
9. Stiftelsen Högskolan i Jönköping	74,4	7,7	10,3	7,7
10. Högskolan i Borås	71	19,4	6,5	3,2

Naturvetenskap

Naturvetenskap är ett brett område som inkluderar inriktningar som biologi, miljövetenskap, kemi, matematik och fysik. Likt tidigare kan vi se att etableringsgraden kan variera relativt mycket beroende på utbildningsnivå och inriktning, men även här är valet av lärosäte också en viktig faktor för att nyansera bilden av etableringen.

På kandidatnivå är det i år, jämfört med föregående år, fler större lärosäten som hamnar på topplistan. Nytt är även att majoriteten av de lärosäten som har högst etablering inom naturvetenskap erbjuder utbildningar inom matematik och övrig naturvetenskap. Bland de lärosäten med högst etableringsgrad inom matematik finner vi både mindre och mer specialiserade lärosäten som Chalmers tekniska högskola samt större lärosäten som Stockholms universitet.

Likt föregående år, domineras topplistan över etableringsgraden på masternivå av större lärosäten. Fördelningen mellan olika utbildningar är fortsatt jämn.

SUN 2

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, kandidatexamen inom naturvetenskap

Ämnesområde	Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Matematik och övrig naturvetenskap	Chalmers tekniska högskola	92	4	4	.
2. Matematik och övrig naturvetenskap	Stockholms universitet	90,4	1,4	5,5	2,7
3. Biologi och miljövetenskap	Södertörns högskola	87,2	7,7	5,1	.
4. Matematik och övrig naturvetenskap	Uppsala universitet	86,2	5,2	6,9	1,7
5. Biologi och miljövetenskap	Umeå universitet	86	7	4,7	2,3
6. Fysik, kemi och geovetenskap	Uppsala universitet	84,1	6,8	9,1	.
7. Biologi och miljövetenskap	Sveriges lantbruksuniversitet	83,1	5,1	11,9	.
8. Matematik och övrig naturvetenskap	Göteborgs universitet	81,3	3,1	9,4	6,3
9. Biologi och miljövetenskap	Linköpings universitet	80,5	8,5	7,3	3,7
10. Biologi och miljövetenskap	Malmö universitet	76	8	12	4

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, masterexamen inom naturvetenskap

Ämnesområde	Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Matematik och övrig naturvetenskap	Kungl. Tekniska högskolan	96,5	.	3,5	.
2. Fysik, kemi och geovetenskap	Uppsala universitet	94,4	.	2,8	2,8
3. Matematik och övrig naturvetenskap	Chalmers tekniska högskola	92,5	2,5	2,5	2,5
4. Matematik och övrig naturvetenskap	Stockholms universitet	90	.	10	.
5. Matematik och övrig naturvetenskap	Linköpings universitet	87,9	3	3	6,1
6. Biologi och miljövetenskap	Uppsala universitet	86,4	6,8	3,4	3,4
7. Biologi och miljövetenskap	Linköpings universitet	84	.	4	12
8. Fysik, kemi och geovetenskap	Göteborgs universitet	83,3	8,3	4,2	4,2
9. Fysik, kemi och geovetenskap	Stockholms universitet	83,3	8,3	2,1	6,3
10. Matematik och övrig naturvetenskap	Uppsala universitet	83,3	8,3	.	8,3

Samhälls- och beteendevetenskap

Samhälls- och beteendevetenskap är ett utbildningsområde som täcker in en rad olika utbildningar. Det inkluderar bland annat personalvetenskap, sociologi, statsvetenskap, medie- och kommunikation och kriminologi med mera.

För de examinerade med en kandidatexamen är det cirka 82% som är etablerade på arbetsmarknaden efter tre år i genomsnitt. Motsvarande andel bland de med masterexamen är 78%. Det råder alltså i år en något lägre etableringsgrad bland de med masterexamen, än med kandidatexamen – jämfört med föregående år som visade motsatsen. En bidragande faktor till detta beror på att spannet i etableringsgraden bland de med masterexamen expanderat, med en lägre lägstanivå än tidigare år. Viktigt att ta i beaktning är att etableringen även ofta skiljer sig inom de olika lärosätena beroende på inriktning utöver utbildningsnivå i sig.

Det är, med undantag för Handelshögskolan i Stockholm, mindre lärosäten som Högskolan Väst, Mittuniversitetet och Mälardalens universitet som har högst etablering på kandidatnivå. På mastersnivå finner vi, precis som föregående år, Handelshögskolan i Stockholm, Linköpings universitet och Göteborgs universitet i toppen.

SUN 2

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, kandidatexamen i samhälls- och beteendevetenskap

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Handelshögskolan i Stockholm	92,1	.	6,7	1,1
2. Högskolan Väst	87,7	5,3	5,3	1,8
3. Mittuniversitetet	87,5	8,9	2,7	0,9
4. Mälardalens universitet	87,4	7,1	4,9	0,5
5. Örebro universitet	87,4	7,9	4,3	0,4
6. Linköpings universitet	85,3	7,7	3,7	3,3
7. Högskolan i Halmstad	84,7	8	5,1	2,2
8. Karlstads universitet	84,7	7,2	6,3	1,8
9. Luleå tekniska universitet	84,5	9,9	4,2	1,4
10. Högskolan Kristianstad	82,9	4,9	7,3	4,9

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, masterexamen i samhälls- och beteendevetenskap

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Handelshögskolan i Stockholm	91,9	.	.	8,1
2. Göteborgs universitet	88	3,9	5,8	2,3
3. Linköpings universitet	85,5	4,3	4,3	6
4. Stockholms universitet	79,7	4,7	7	8,7
5. Uppsala universitet	77,7	7,4	5,3	9,6
6. Linnéuniversitetet	77,3	4,5	13,6	4,5
7. Lunds universitet	71,8	8,3	7,7	12,2
8. Umeå universitet	71,4	8,6	5,7	14,3
9. Sveriges lantbruksuniversitet	66,7	9,5	4,8	19
10. Malmö universitet	65,8	13,2	10,5	10,5

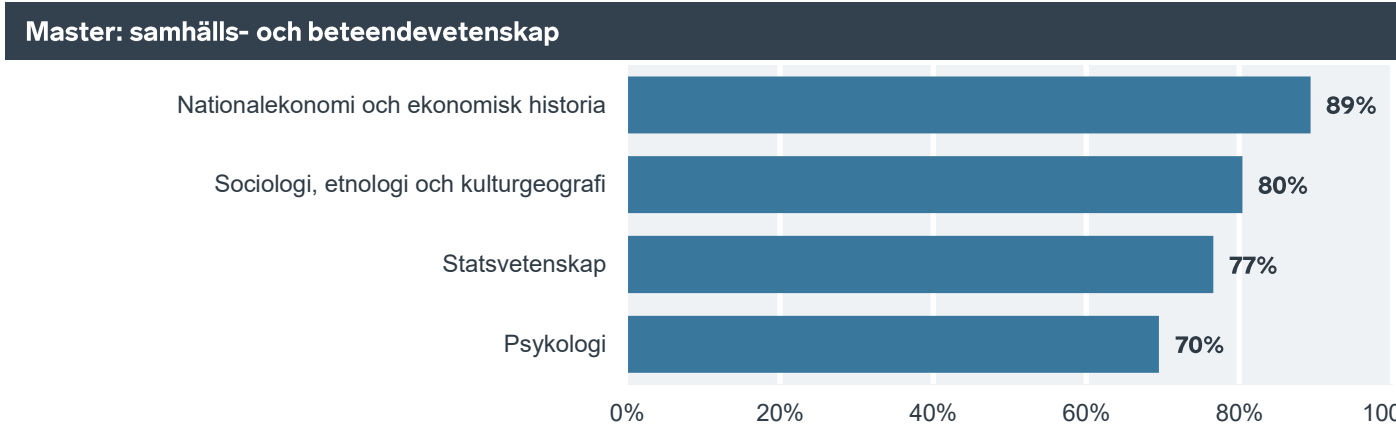
FOKUS: MASTEREXAMEN

Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten

Även inom samhälls- och beteendevetenskapen finns det skillnader i etablering på djupare nivåer. Mellan de fyra huvudinriktningarna är det skillnader mellan den högsta etableringsgraden på 89% och den lägsta på 70%. Ser vi till specifika inriktningar är det liknande skillnader mellan lärosäten.

Grafen ovan till höger redogör för utbildningar där vi ser skillnader i etablering inom samhälls- och beteendevetenskap mellan fyra olika inriktningar. Tabellen nedan till höger illustrerar skillnader i etablering mellan olika lärosäten som erbjuder en masterexamen i samhälls- och beteendevetenskap med inriktning på statsvetenskap. Där ser vi att det även kan skilja sig mycket mellan olika lärosäten i etableringsgrad.

SUN 3

Masterexamen: inriktning statsvetenskap

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Göteborgs universitet	86,2	2,1	9,6	2,1
2. Lunds universitet	75,6	6,7	4,4	13,3
3. Stockholms universitet	75	6,3	6,3	12,5
4. Uppsala universitet	68	10	10	12
5. Linköpings universitet	66,7	4,2	8,3	20,8

Avslutande reflektion

Valet av högre utbildning är ett beslut som många unga ställs inför. Det är inte ett enkelt val eftersom det är direkt kopplat till både livsstils- och framtidsfaktorer. Vilken utbildning de väljer att läsa har konsekvenser för dels hur deras kommande år blir, dels för hur framtiden på både medellång och lång sikt kan komma att se ut. Detta med förbehåll för att allt fler kommer att behöva utbilda sig fler gånger i livet. Som ung är det inte en enkel uppgift att balansera alla dessa perspektiv, men det är tydligt att arbetsmarknaden spelar en central roll i varför unga väljer att läsa vidare.

Dagens unga blir allt mer trygghetssökande som en direkt konsekvens av att växa upp under tider präglade av osäkerhet. Det märks särskilt när unga tänker kring sin framtid. De prioriterar faktorer som anställningstrygghet, förutsägbarhet och hög lön i allt högre utsträckning. Därför är det

viktigt att de får tillgång till lättillgänglig information om vilka utbildningar som leder till jobb, så att dessa beslut kan baseras på välgrundad kunskap om kopplingen mellan utbildning och det aktuella arbetsmarknadsläget.

Behovet av ett bra beslutsunderlag blir också särskilt viktigt eftersom det råder stora skillnader i etablering mellan olika examina, inriktningar och lärosäten. För visso handlar högre utbildning naturligtvis om mycket mer än bara arbetsmarknaden, och denna rapport skrapar bara på ytan av detta perspektiv.

Jämförelser av utbildningar är, som etablerats tidigare, ofta komplexa och kräver detaljkunskap om specifika förutsättningar. De data som presenteras i denna rapport och på ekonomifakta.se/hogskolepejl ger värdefull information, både för den som ska välja utbildning och för den som ska utforma den.

Ta reda på mer på ekonomifakta.se/hogskolepejl

På Svenskt Näringslivs informationssida Högskolepejl kan du själv jämföra etableringen mellan olika utbildningar och lärosäten. Där finns även information om hur etableringen ser ut ett och tre år efter examen, samt medianinkomst.

[Gå till hemsidan](https://ekonomifakta.se/hogskolepejl)

The screenshot shows the 'Högskolepejl' page on 'ekonomifakta.se'. It includes a header with navigation links, a title 'Högskolepejl', and introductory text about the tool's purpose. A quote states: '93 procent av alla som läst till civilekonom fick jobb inom tre år efter examen.' Below this is a filter section with dropdowns for 'Välj program', 'Välj inriktning', 'Välj fördjupning', and 'Välj lärosäte'. A 'VISA NATIONELLA SIFFROR' button is present. The main content is a table titled 'Alla program' with columns for 'Program', 'Etableringsgrad', and 'Medianinkomst'.

Program	Etableringsgrad	Medianinkomst
Agronom	87 %	417 700 kr
Apotekare	87 %	471 750 kr
Arbeterapeut	90 %	363 400 kr
Arkitekt	53 %	378 250 kr
Audionom	82 %	365 200 kr
Barnmorska	90 %	454 200 kr
Biomedicinsk analytiker	89 %	359 500 kr
Brandingenjör	96 %	455 600 kr

Kontakt:

Kontakta Svenskt Näringsliv
Postadress: 114 82 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19
Telefon: 08-553 430 00

